

Aktia Pankki Oyj:n sijoittajatiedote

voimassa 3.5.2021 alkaen

Sisällysluettelo

1. Tiedotteen tarkoitus	2
2. Yleiset tiedot	2
2.1. Perustiedot Aktia Pankki Oyj:stä	2
2.2. Valvova viranomainen	2
2.3. Asiointikielet ja asiointitavat	2
2.4. Asiaksluokittelu	2
2.5. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen	2
3. Aktian tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot	2
3.1. Sijoituspalvelut	2
3.2. Ei-riippumaton sijoitusneuvonta	3
3.3. Sijoitusneuvonnan tuotevalikoima ja palvelut	3
4. Kannustimet Aktia-konsernissa	3
4.1. Kannustimien vastaanottaminen ja käyttö	3
4.2. Vähäiset ei-rahalliset edut	3
5. Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa	3
6. Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä ja siihen liittyvistä riskeistä	4
6.1. Asiakkaan rahavarat	4
6.2. Kotimaiset arvopaperit	4
6.3. Ulkomaiset arvopaperit	4
6.4. Rahasto-osuudet	4
6.5. Pantti- tai pidätysoikeus ja oikeus kuittaamiseen	4
7. Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto	4
7.1. Sijoittajien korvausrahasto	4
7.2. Talletussuojarahasto	4
8. Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet	4
9. Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet	4

Liite 1 Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Liite 2 Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

Liite 3 Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Liite 4 Kestävyyssriskien ja -tekijöiden tunnistaminen ja huomioiminen Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa

1. Tiedotteen tarkoitus

Tämän tiedotteen tarkoituksena on antaa Aktia Pankki Oyj:n asiakkaille ja potentiaalisille asiakkaille tietoja, jotka on annettava sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamista koskevan sääntelyn sekä viranomaismääräysten ja ohjeiden nojalla. Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot löytyvät palvelu- ja tuotekohtaisista sopimuksista ja ehdoista sekä niiden liitteistä. Mikäli tämän asiakirjan ja palvelu- tai tuotekohtaisten sopimusten tai ehtojen välillä on ristiriita, noudatetaan sopimuksissa tai ehdoissa todettua.

Tiedotteen ajantasainen versio on saatavilla osoitteesta <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

2. Yleiset tiedot

2.1. Perustiedot Aktia Pankki Oyj:stä

Aktia Pankki Oyj ("Aktia") on luottolaitos, jolla on Finanssivalvonnan myöntämä toimilupa. Toimilupa kattaa myös sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen. Aktia toimii myös vakuutusedustusta sääntelevässä lainsäädännössä tarkoitettuna vakuutusasiamiehenä ja on merkitty vakuutusedustajarekisteriin.

Aktian yhteys- ja perustiedot ovat: Aktia Pankki Oyj, Arkadiankatu 4-6, PL 207, 00101 Helsinki, Y-tunnus 2181702-8. Kotipaikka Helsinki.

Puhelinpalvelun numerot ja toimipisteiden osoitteet löytyvät verkkosivuiltamme www.aktia.fi.

Aktia on 10.3.2021 allekirjoitetun kauppakirjan mukaisesti ostanut Taaleri Oyj:n varainhoitoliiketoiminnan. Taaleri Varainhoito Oy jatkaa toistaiseksi toimintaansa oman liiketoimintamallinsa mukaisesti. Taalerin sijoittajatiedote on saatavilla Taalerin verkkosivuilta osoitteessa www.taalerivarainhoito.com. Osana järjestelyä osapuolet sopivat myös aloittavansa molempien strategiaa tukevan yhteistyön, jonka johdosta Aktiasta tulee Taalerin vaihtoehtoisten sijoitustuotteiden jakelija Suomessa.

2.2. Valvova viranomainen

Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puhelin (vaihe) 09 183 51, kirjaamo(at)finanssivalvonta.fi

2.3. Asiointikielet ja asiointitavat

Aktia tarjoaa Suomessa palvelua suomen ja ruotsin kielellä. Kaikki tiedot ja asiakirjat ovat saatavissa molemmilla kielillä, lukuun ottamatta muiden toimijoiden kuin Aktia-konsernin liikkeeseen laskemia tai hallinnoimia rahoitusvälineitä koskevat tiedot ja asiakirjat, jotka voivat olla saatavissa ainoastaan suomen, ruotsin tai englannin kielellä.

Asiakas voi olla yhteydessä Aktiaan sekä antaa sijoitustoimeksiantoja Aktian toimipisteessä tai sähköisesti Aktian verkko-, mobiili- tai puhelinpalvelussa tai muussa digitaalisessa kanavassa Aktian myöntämien verkkopankkitunnusten avulla. Muiden kansalliseen luottamusverkostoon kuuluvien toimijoiden myöntämällä vahvoilla sähköisillä tunnisteilla asiakas voi Aktian verkkopankissa tai muussa Aktian tarjoamassa digitaalisessa kanavassa tehdä sijoitustoimeksiantoja Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimiin ja markkinoimiin rahastoihin. Muista mahdollisista asiointitavoista, esim. suojattu sähköposti ja faksi, soviathan asiakkaan kanssa erikseen kyseistä palvelua koskevassa sopimuksessa. Edellä esitetystä poiketen Aktia Varainhoidon asiakkaille tarjotaan henkilökohtaista palvelua asiakkaan kanssa sovittavalla tavalla.

Aktia toimittaa asiakkaalle raportointia asiakkaan sijoituskohteisiin ja asiakkaan käyttämiin palveluihin liittyen ensisijaisesti sähköisesti Aktian tarjoaman suojatun palvelun välityksellä tai muutoin kirjallisesti asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Raportoinnin ajankohdista soviathan kyseistä palvelua koskevissa ehdoissa. Aktia lähettää asiakkaalle tositteet tämän rahoitusvälineitä koskevista toimeksi-

annoista toimeksiantoa seuraavana päivänä, ellei kyseisen palvelun ehdoissa tai muuten asiakkaan kanssa ole muuta sovittu.

2.4. Asiakasluokittelu

Aktia luokittelee asiakkaansa ei-ammattimaisiksi asiakkaisiksi, ammattimaisiksi asiakkaisiksi tai hyväksyttäviksi vastapuoliksi. Asiakkaalla on oikeus kirjallisesti hakea Aktian tekemän luokittelun muuttamista. Asiakas saa tiedon asiakasluokittelustaan ja mahdollisuudesta hakea siihen muutosta tullessaan Aktian asiakkaaksi tai solmiessaan Aktian kanssa sijoitus- tai oheispalvelua koskevan sopimuksen. Lisätietoja asiakasluokittelusta on saatavilla verkkosivuiltamme: <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

2.5. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

Aktia on velvollinen tallentamaan sijoituspalveluiden ja oheispalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät keskustelut ja viestit. Aktialla on oikeus käyttää puhelin- ja muita tallenteita todisteina toimeksiantossa mahdollisesti ilmenevien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja muihin ilmoittamiinsa tarkoituksiin.

Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja vaihdettujen viestien tallenteista. Aktialla on velvollisuus luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä. Aktia säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan ja toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

3. Aktian tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot

3.1. Sijoituspalvelut

Aktia tarjoaa asiakkailleen seuraavia sijoituspalvelulain mukaisia sijoituspalveluja: toimeksiantojen toteuttamista ja välittämistä, sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa. Edellä mainittujen sijoituspalvelujen ohella Aktia voi myös tarjota asiakkailleen sijoituspalveluiden oheispalveluita, esimerkiksi rahoitusvälineiden säilyttämistä.

Aktia pyytää asiakkaalta tietoja hänen tietämyksestään ja kokemuksestaan sekä taloudellisesta asemasta ja sijoitustavoitteista voidakseen arvioida rahoitusvälineen tai toimeksianton asianmukaisuutta tai soveltuvuutta asiakkaalle. Sijoitusneuvonnan yhteydessä rahoitusvälineen tai toimeksianton soveltuvuus arvioidaan soveltuvuusarviointilla. Asiakkaan aloitteesta tehtävissä toimeksiantoissa, jotka liittyvät monimutkaisiin rahoitusvälineisiin, asianmukaisuus vuorostaan arvioidaan suppeammalla asianmukaisuusarviointilla. Mikäli toimeksianto kohdistuu asiakkaan aloitteesta yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen, ei Aktialla ole velvollisuutta arvioida rahoitusvälineen tai toimeksianton asianmukaisuutta asiakkaalle.

Saadakseen Aktialta asiakkaan kannalta asianmukaista tai soveltuvaa palvelua, on tärkeää, että tiedot ovat ajantasaisia, täsmällisiä ja täydellisiä. Mikäli Aktia ei tällöin saa riittäviä tietoja, Aktia ei voi arvioida rahoitusvälineen tai sijoituspalvelun soveltuvuutta asiakkaalle. Mikäli asiakas tästä huolimatta antaa toimeksianton, Aktia ei ole velvollinen arvioimaan rahoitusvälineen tai toimeksianton asianmukaisuutta taikka soveltuvuutta asiakkaalle.

Toimeksiantojen välittämisellä tarkoitetaan asiakkaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä.

Toimeksiantojen toteuttamisella tarkoitetaan rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun.

Sijoitusneuvonnassa Aktia antaa asiakkaalle yksilöllisen suosituksen rahoitusvälineestä koskevaksi liiketoimeksi. Asiakas tekee sijoitusneuvonnassa aina itse päätökset kaikista sijoitustoimenpiteistä. Aktian tarjoama sijoitusneuvonta on kertaluontoista sijoitusneuvontaa, lukuun ottamatta Private Bankingin ja Aktia Varainhoidon tarjoamaa konsultatiivista varainhoitopalvelua. Aktia ei kertaluonteisessa sijoitus-

tusneuvonnassaan tarjoa säännöllistä arviointia asiakkaan tekemien sijoitusten soveltuvuudesta asiakkaalle.

OmaisuuDENhoidolla tarkoitetaan palvelua, jossa Aktia hoitaa rahoitusvälineitä asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu Aktialle. Palvelusta käytetään myös nimitystä täyden valtakirjan varainhoito.

Aktia voi tarjota yksittäisten sijoituspalveluiden lisäksi asiakkailleen näiden palvelujen yhdistelmiä. Esimerkiksi konsultatiivisella varainhoidolla tarkoitetaan palvelua, jonka puitteissa Aktia antaa asiakkaalle sijoitusneuvontaa ja ottaa välitettäväkseen ja/tai toteutettavakseen asiakkaan antamia toimeksiantoja asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Asiakas tekee konsultatiivisessa varainhoidossa aina itse päätökset kaikista sijoitustoimenpiteistä.

Aktialla on henkilökunnan kaupankäyntiä koskeva oma kaupankäyntiohje, joka perustuu Finanssiala ry:n laatimaan jäsenyhteisöjen kaupankäyntiohjeeseen.

3.2. Ei-riippumaton sijoitusneuvonta

Aktian tarjoama sijoitusneuvonta luokitellaan ns. ei-riippumattomaksi neuvonnaksi, koska sijoitusneuvonnan kohteina ovat lähtökohtaisesti Aktian tai Aktiaan läheisessä suhteissa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä, esim. Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia rahastoja. Aktia voi tarjota sijoitusneuvontaa myös muiden konsernin ulkopuolisten yhtiöiden liikkeeseenlaskemiin tai tarjoamiin rahoitusvälineisiin liittyen. Tällöinkin Aktian ja ulkopuolisen yhtiön välillä on pääsääntöisesti sopimus välitystoiminnasta.

Aktia voi vastaanottaa niin sanottuja kannustimia niihin rahoitusvälineisiin liittyen, joista se antaa asiakkailleen ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa. Lisätietoja kannustimista löytyy tämän tiedotteen kohdasta 4.

3.3. Sijoitusneuvonnan tuotevalikoima ja palvelut

Aktia arvioi sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa tarjotessaan valitsemiensa tuotteiden ja palveluiden kulut ja monimutkaisuus huomioon ottaen, voivatko jotkin muut vastaavat rahoitusvälineet olla asiakkaalle soveltuvia. Arviointi rajoitetaan siihen tuotevalikoimaan, joka on käytössä kyseisen palvelun ja asiakassegmentin yhteydessä. Personal Banking-, Premium Banking-, Corporate Banking- ja Private Banking-asiakkaiden sekä Aktia Varainhoidon asiakkaiden sijoitusneuvonnan tuotevalikoima on kuvattu alla.

Personal Banking –asiakkaiden sijoitusneuvonnan kohteina ovat Aktia Rahastoyhtiö Oy:n viisi varainhoitorahastoa, jotka ovat erittäin hyvin hajautettuja ja joita suositellaan kyseiselle asiakkaalle määritellyn optimaalisen allokaation eli varojen sopivimman omaisuuslajijakauman mukaisesti. Personal Banking -asiakkaat voivat myös saada sijoitusneuvontaa Aktian toimihenkilöiltä, joilla on valtuudet tarjota sijoitusneuvontaa laajemmasta tuotevalikoimasta. Tällöin sijoitusneuvonnan kohteina voivat olla kaikki Aktian verkkosivuilla esitetyt sijoitusrahastot, erikoissijoitusrahastot sekä strukturoidut tuotteet.

Premium Banking- ja Corporate Banking -asiakkaiden sijoitusneuvonnan kohteina voivat olla kaikki Aktian verkkosivuilla esitetyt sijoitusrahastot ja erikoissijoitusrahastot sekä strukturoidut tuotteet.

Private Banking –asiakkaiden sijoitusneuvonnan kohteina ovat Aktia Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitus-, erikoissijoitus- ja vaihtoehdorahastot (AIF rahastot) sekä Aktian valikoimaan kuuluvat koti- ja ulkomaiset yhteissijoitusyritykset (UCITS-rahastot) tai vaihtoehdorahastot. Sijoitusneuvonnan kohteina voivat myös olla kotimaiset listatut osakkeet sekä Aktian verkkosivuilla luettelut strukturoidut tuotteet.

Aktia Varainhoidon asiakkaiden sijoitusneuvonnan kohteina ovat Aktia Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitus-, erikoissijoitus- ja vaihtoehdorahastot (AIF rahastot) sekä Aktian valikoimaan kuuluvat koti- ja ulkomaiset yhteissijoitusyritykset (UCITS-rahastot) tai vaihtoehdorahastot. Konsultatiivisen varainhoidon sekä omaisuudenhoidon sopimuksen

solmineet asiakkaat voivat sijoittaa varojaan myös muihin rahoitusvälineisiin, kuten listattuihin osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin. Sijoitusneuvonnan kohteena olevat instrumenttityypit sovitaan tarkemmin asiakkaan ja Aktian välisessä sijoituspalvelua koskevassa sopimuksessa.

Aktialla on oikeus antaa sijoitusneuvontaa myös muihin rahoitusvälineisiin liittyen.

4. Kannustimet Aktia-konsernissa

4.1. Kannustimien vastaanottaminen ja käyttö

Kannustimella tarkoitetaan välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja joita Aktia maksaa tai vastaanottaa sijoituspalvelun tai siihen liittyvän oheispalvelun yhteydessä jollekin muulle tai joltain muulta kuin asiakkaalta tai asiakkaan lukuun toimivalta henkilöltä itseltään. Maksut ja palkkiot ovat kannustimia silloin, kun ne eivät ole palvelun tarjoamiseen liittyviä tavanomaisia maksuja, kuten kaupankäyntiin, säilytykseen tai selvitykseen liittyviä maksuja taikka muita lainsäädäntöön liittyviä maksuja.

Aktialla on sisäinen ohjeistus siitä, missä tilanteissa Aktia voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä ottaa vastaan tai maksaa kannustimia. Aktia voi vastaanottaa kannustimia Aktia Rahastoyhtiö Oy:ltä ja muilta Aktian yhteistyö- ja sopimuskumppaneilta. Esimerkiksi, Aktia voi vastaanottaa myyntipalkkioita välittäessään rahastomerkintöjä rahastoon, josta Aktialla on sopimus välitystoiminnasta. Lisäksi esimerkiksi emission järjestäjä tai liikkeeseenlaskija voi maksaa Aktialle palkkion strukturoitujen tuotteiden jakelijana toimimisesta. Tällöin Aktia voi vastaanottaa tai pitää itsellään esimerkiksi strukturoidusta tuotteesta maksettavan merkintäpalkkion ja/tai osan strukturointikulusta.

OmaisuuDENhoidon yhteydessä Aktia ei pidä itsellään mitään kannustimia. Mahdolliset omaisuudenhoidon yhteydessä vastaanotettavat kannustimet maksetaan palkkionpalautuksina edelleen asiakkaalle.

Kannustimien tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua esimerkiksi mahdollistamalla asiakkaalle tarjottavia lisäpalveluita tai korkeamman tasoista palvelua. Aktia käyttää kannustimista saatuja tuloja muun muassa palvelujen ja asiointikanavien jatkuvaan kehittämiseen sekä laajan tuotevalikoiman ja laadukkaan raportoinnin ylläpitämiseen. Aktian vastaanottamat kannustimet eivät estä Aktiaa täyttämästä velvollisuuttaan toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

Asiakas saa tietoa hänelle tarjottuun palveluun liittyvistä kannustimista etukäteen annettavien kulutietojen yhteydessä. Lisäksi asiakas saa jälkikäteen ilmoituksen Aktian vastaanottamasta tarkasta kannustinten määrästä. Jälkikäteisilmoitus annetaan asiakkaalle vuosittain.

4.2. Vähäiset ei-rahalliset edut

Aktia tai sen henkilöstö voi vastaanottaa asiakkaalle tarjottuun palveluun liittyen ns. vähäisiä ei-rahallisia etuja. Niiden tulee olla kohtuullisia ja oikeasuhteisia sekä sen laajuisia, etteivät ne todennäköisesti vaikuta asianomaisen asiakkaan etujen vastaisella tavalla vastaanottajansa käyttäytymiseen. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi seminaarit ja muut koulutustilaisuudet, jotka koskevat tietyn rahoitusvälineen tai sijoituspalvelun erityispiirteitä sekä asiakkaalle tarjottavia rahoitusvälineitä koskevien yleisten tietojen ja kirjallisen aineiston vastaanottaminen. Aktia pitää kirjaa vastaanottamistaan eduista sisäisen ohjeituksen mukaisesti.

5. Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Aktiassa on vahvistettu toimintaperiaatteet, joiden avulla tunnustetaan, ennalta-ehkäistään ja käsitellään Aktian liiketoiminnassa mah-

dollisesti syntyviä eturistiriitatilanteita. Toimintaperiaatteet on kuvattu Liitteessä 1.

6. Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä ja siihen liittyvistä riskeistä

6.1. Asiakkaan rahavarat

Asiakkaan rahavarat säilytetään ensisijaisesti asiakkaan nimissä olevalla tilillä Aktiassa. Tarkemmat tiedot löytyvät tilisopimuksen ehdoista. Asiakkaan rahavarat voidaan vaihtoehtoisesti säilyttää Aktiassa asiakasvaratilillä.

6.2. Kotimaiset arvopaperit

Aktia toimii arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana. Aktian asiakkaiden kotimaiset arvo-osuudet säilytetään kunkin asiakkaan nimissä olevalla arvo-osuustilillä. Asiakkaiden fyysiset arvopaperit säilytetään erillään Aktian omista arvopapereista.

6.3. Ulkomaiset arvopaperit

Ulkomaiset arvopaperit säilytetään erillään Aktian omista ulkomaisista arvopapereista Aktian valitseman alisäilyttäjän hallussa tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä ja ne rekisteröidään pääsääntöisesti Aktian tai alisäilyttäjän nimiin.

Ulkomaiset arvopaperit voidaan säilyttää yhteistilillä (ns. omnibus-tili) yhdessä muiden asiakkaiden arvopapereiden kanssa. Arvopaperit säilytetään tällöin Aktian nimissä asiakkaiden lukuun. Yksittäisen osakkeenomistajan osallistuminen ulkomaisen yhtiön yhtiökokoukseen ei siten ole yleensä mahdollista. Jos asiakas haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja se voidaan järjestää, Aktialla on oikeus periä asiakkaalta osallistumisesta aiheutuvat kulut asiakkaan hoitotililtä. Yhteistilin käyttämisellä voi olla vaikutusta myös yhtiötapahtumien jakosuusia määritettäessä, kaupanselvityksen yhteydessä tapahtuneissa virhetilanteissa tai muissa vastaavissa tilanteissa. Aktia kirjaa asiakkaan ulkomaisen arvopaperien omistustiedot Aktian säilytysjärjestelmään asiakkaan nimissä olevaan säilytykseen. Tällaisesta säilytyksestä käytetään lainsäädännössä nimeä arvopaperitili.

Ulkomaisten arvopapereiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä kotimaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi. Asiakkaan ulkomaisiin arvopapereihin liittyvät oikeudet voivat olla erilaisia, mikäli ne säilytetään tileillä, joihin sovelletaan jonkin muun kuin ETA-alueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä. Mikäli asiakkaan arvopapereita ei pystytä erottelamaan Aktian tai alisäilyttäjän omista varoista johon sovellettavasta ulkomaisesta lainsäädännöstä, asiakkaan omistuksessa olevien arvopapereiden voidaan Aktian tai alisäilyttäjän konkurssissa tai muussa vastaavassa tilanteessa katsoa kuuluvan Aktialle tai alisäilyttäjälle.

Aktia vastaa Suomen lain mukaan alisäilyttäjän huolellisesta valinnasta ja seuraa tämän toimintaa. Aktia ei kuitenkaan muuten vastaa alisäilyttäjän toiminnasta tai tämän maksukykyvyydestä.

6.4. Rahasto-osuudet

Asiakkaiden kotimaiset rahasto-osuudet säilytetään kyseessä olevan rahastoyhtiön ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä. Sijoitusrahastoissa oleva varallisuus pidetään erillään rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön varallisuudesta, eikä rahastojen varallisuutta voida siten käyttää rahastoyhtiön omien vastuiden kattamiseen. Kunkin sijoitusrahaston varat säilytetään erillään muiden rahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista. Aktia Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen rahasto-osuudet merkitään rahasto-osuusrekisteriin, jota Aktia Rahastoyhtiö Oy ylläpitää.

Asiakkaiden rahasto-osuudet Aktian ulkomaisen yhteistyökumppa-

neiden rahastoissa säilytetään kunkin yhteissijoitusyrityksen ylläpitämässä rekisterissä siinä maassa, johon kyseinen rahasto on rekisteröity. Rahasto-osuudet säilytetään joko asiakkaiden lukuun avatulla tai Aktian nimissä olevalla yhteistilillä.

6.5. Pantti- tai pidätysoikeus ja oikeus kuittaamiseen

Aktialla voi olla asiakkaan säilytettäviin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin nähden kuittaus-, pantti- tai pidätysoikeus, mikäli näin on asiakkaan kanssa sovittu tai vastaava oikeus perustuu lakiin tai muihin säädöksiin. Ulkomaisissa arvopapereissa vastaava oikeus voi olla myös Aktian käyttämällä alisäilyttäjällä. Yhteistilillä säilytettävät asiakkaan ulkomaiset arvopaperit voivat olla vakuus- tai kuittausoikeuden kohteena myös muiden kuin asiakkaan omien velvoitteiden perusteella.

Aktia raportoi asiakkaalle rahoitusvälineitä koskevista tapahtumista kulloinkin sovellettavan palvelusopimuksen mukaisesti. Säilytettävistä rahoitusvälineistä Aktia raportoi kolmen kuukauden välein, ellei asiakkaan kanssa ole sovittu kuukausittaisesta raportoinnista.

Tarkempia tietoja koti- ja ulkomaisen rahoitusvälineiden säilyttämisestä ja suojasta saa tutustumalla arvopaperipalvelusopimuksen ehtoihin ja sen liitteisiin.

7. Sijoittajien korvausrahasto ja talletussuojarahasto

7.1. Sijoittajien korvausrahasto

Sijoittajien korvausrahasto on perustettu turvaamaan sijoittajan saatavia, jos korvausrahastoon kuuluva sijoituspalveluyritys ei pysty maksamaan sijoittajan saamia sopimuksen mukaisesti. Aktia on sijoittajien korvausrahaston jäsen, mikä tarkoittaa, että suojan piiriin kuuluvat ei-ammattimaisen asiakkaan saamiset Aktialta ovat suojattuja Aktian maksukyvyttömyyden varalta. Sijoittajien korvausrahastosta suoritettava korvaus voi olla 9/10 sijoittajan saamisesta, kuitenkin enintään 20.000 euroa sijoittajaa kohden. Ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli ei voi saada korvausta Sijoittajien korvausrahastosta.

7.2. Talletussuojarahasto

Asiakkaan rahavarat säilytetään Aktiassa pankkitilillä luottolaitoslain mukaisesti. Aktia on talletussuojarahaston jäsen, mikä tarkoittaa, että asiakkaan suojan piirissä olevilla tileillä olevat rahavarat ovat suojattuja 100.000 euron määrään, vaikka Aktia tulisi maksukyvyttömäksi.

8. Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

Aktia noudattaa sijoituspalveluja tarjotessaan toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita, jotka on kuvattu Liitteessä 2.

9. Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä on kuvattu yleisellä tasolla Liitteessä 3.

Eturistiriitojen käsittely Aktia-konsernissa

Aktia-konsernissa on vahvistettu toimintaperiaatteet, joiden avulla tunnistamme, ennalta-ehkäisemme ja käsittelemme Aktian liiketoiminnassa mahdollisesti syntyviä eturistiriitatilanteita. Tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden edut turvataan ja asiakkaat saavat mahdollisimman hyvää ja oikeudenmukaista palvelua, ottaen kuitenkin huomioon Aktian oikeutettu liiketoiminnallinen intressi.

Eturistiriitatilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun Aktialla sijoitus- tai oheispalvelun tarjoajana tai tuotteen kehittäjänä tai vakuutusperusteisten sijoitustuotteiden tarjoajana, Aktian henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla tai asiakasryhmällä on tarjottuun palveluun liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi taikka kun edellä mainitut tahot todennäköisesti saavat aiheetonta taloudellista etua tai välttävät taloudellisen tappion asiakkaan kustannuksella.

Eturistiriitatilanteiden tunnistaminen ja ilmoittaminen

Aktia finanssialan toimijana tarjoaa asiakkailleen erilaisia rahoitus-, sijoitus-, oheis-, vakuutus- ja muita taloudellisia palveluja. Sen lisäksi Aktia Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja toimii vaihtoehtorahastojen hoitajana. Ottaen huomioon Aktian eri liiketoiminnat ja roolit, eri toimintojen samanaikainen harjoittaminen voi aiheuttaa eturistiriidan, johon liittyy yhden tai useamman asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Esimerkiksi Aktia sijoituspalvelun tarjoajana tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, mutta laskee myös liikkeeseen rahoitusvälineitä, kuten rahasto-osuuksia ja osakkeita sekä luottolaitoksena myöntää asiakkailleen sijoituspalveluun liittyviä luottoja. Aktia sijoituspalvelun tarjoajana voi käydä omaan tai asiakkaidensa lukuun arvopaperikauppaa ja Aktia voi myös saada kannustimia kolmansilta osapuolilta tarjotessaan sijoituspalveluja asiakkailleen.

Eturistiriitojen tunnistaminen ja ilmoittaminen on kaikkien työntekijöiden ja johdon vastuulla.

Eturistiriitatilanteiden ennaltaehkäiseminen ja käsittely

Aktia soveltaa erilaisia eturistiriitojen ennaltaehkäisemiseen tähtääviä asianmukaisia menettelytapoja.

Aktiassa pyritään, erityisesti sijoitus- ja oheispalvelujen osalta, järjestämään toiminta organisaatorisesti ja hallinnollisesti niin, että perusteeton tiedonkulku henkilöiden ja toimintojen välillä estyy. Tämä tapahtuu esimerkiksi erillisten tietojärjestelmien ja käyttöoikeuksien avulla sekä toimintojen erottamisella toisistaan. Mahdollisten eturistiriitatilanteiden syntyä ehkäistään ja eturistiriitatilanteita käsitellään myös muun muassa sisäisillä säännöillä ja koulutuksilla. Relevantteja henkilöitä koskee muun muassa näiden omaa ja lähipiiriin kaupankäyntiä sääntelevä henkilökohtaisia liiketoimia koskeva ohjeistus. Lisäksi henkilökuntaa koskevat lahjojen ja etujen vastaanottamisesta ja tarjoamisesta sekä tapahtumiin osallistumisesta annettu ohjeistus ja ulkopuolisista sivutoimista ja luottamustehtävistä annettu ohjeistus. Aktian palkitsemisjärjestelmät eivät myöskään saa kannustaa johtoa tai henkilökuntaa toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Toimenpiteet vaihtelevat liiketoiminnan ja palvelun mukaan.

Nämä eturistiriitojen hallintaa koskevat menettelytavat arvioidaan säännöllisesti.

Jos yllä mainitut menettelytavat eivät ole riittäviä varmistamaan kohtuullisen luotettavasti, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään, asiakasta on informoitava tästä ja annettava tarkka kuvaus sijoitus- tai oheispalvelujen tarjoamisen aiheuttamista eturistiriidoista sekä riittävän yksityiskohtaisesti tiedot niiden yleisestä luonteesta ja lähteistä sekä asiakkaaseen kohdistuvista riskeistä ja riskien lieventämiseksi toteutetuista toimituksista, jotta asiakas voi tehdä tietoon perustuvan päätöksen sijoitus- tai oheispalvelusta. Tällöin on myös mahdollista, että kyseistä liiketoimea ei eturistiriitatilanteen välttämiseksi toteuteta.

Jos rahastotoiminnan harjoittamiseen liittyvät menettelytavat eivät ole riittävät varmistamaan, että rahaston tai sen osuudenomistajan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään, on asiasta ilmoitettava viipymättä sille taholle, jonka etuihin riski kohdistuu, sekä esitettävä päätöksen perusteet.

Lisätietoja eturistiriitatilanteiden käsittelyä koskevasta ohjeistuksesta annetaan pyydettyäessä.

Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet

1. Johdanto

Tässä asiakirjassa kuvataan ne toimintaperiaatteet, joita Aktia noudattaa saavuttaakseen asiakkaidensa kannalta parhaan mahdollisen tuloksen, kun se välittää tai toteuttaa rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja ei-ammattimaisten ja ammattimaisten asiakkaidensa puolesta.

Asiakkaan antamat toimeksiantoja koskevat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia suhteessa tässä kuvattuihin toimintaperiaatteisiin. Asiakkaan antamat erityiset ohjeet saattavat estää Aktiaa noudattamasta toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä.

2. Kokonaisarviointi ja eri tekijöiden keskinäinen tärkeysjärjestys

Asiakkaan kannalta parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi Aktia arvioi seuraavia tekijöitä toimeksiantoja toteuttaessaan ja välittäessään:

- todennäköinen toteutushinta ja toimeksiannon kustannukset (kokonaisvastike);
- nopeus;
- liiketoimen toteuttamisen ja selvityksen todennäköisyys;
- toimeksiannon koko ja luonne; sekä
- mahdolliset muut sellaiset seikat, jotka Aktia katsoo toimeksiannon toteuttamisen tai välittämisen kannalta olennaisiksi.

Paras mahdollinen tulos toimeksiannon toteuttamisessa arvioidaan aina asiakkaan kokonaisvastikkeen perusteella. Tämä koskee sekä Aktian ei-ammattimaisia asiakkaita että ammattimaisia asiakkaita. Kokonaisvastike muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, ottaen huomioon kaikki asiakkaalle aiheutuvat kulut mukaan lukien Aktian kulujen lisäksi toteuttamispaikan maksut, selvitys- ja toimituskustannukset ja muut kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Parasta mahdollista tulosta eli parasta kokonaisvastiketta ei kuitenkaan voida aina saavuttaa, koska toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen edellyttää, että Aktia arvioi myös muita edellä listattuja tekijöitä. Esimerkiksi rahoitusvälineen, toimeksiannon tai toteuttamispaikan ominaispiirteet tai poikkeuksellinen markkinatilanne saattavat edellyttää, että jokin muu edellä mainituista tekijöistä on kyseisessä tapauk-

ssa keskeisempi kuin paras kokonaisvastike. Nopeasti vähentyvän likviditeetin tilanteessa saattaa esimerkiksi olla tärkeintä saada toimeksianto toteutettua nopeasti kuin etsiä kaikkein parasta saatavilla olevaa hintaa. Jos rahoitusvälineelle antaa hintaa vain yksi osapuoli (kuten useimmissa rahastosijoituksissa), hinta tulee suoraan kyseiseltä osapuolelta.

Kokonaisarvioinnin perusteena olevien seikkojen tärkeysjärjestys voi kuitenkin vaihdella asiakkaan tai toimeksiannon tai rahoitusvälineen ja toteuttamispaikan ominaispiirteiden mukaan. Aktia arvioi itsenäisesti eri tekijöiden tärkeysjärjestyksen, ellei asiakkaan ohjeista muuta johdu.

3. Kaupankäynti rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF)

Tässä kohdassa mainitut toteutus- ja välitystavat koskevat niitä rahoitusvälineitä, joilla käydään yleensä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (MTF) tai muulla järjestäytyneellä kaupankäyntipaikalla. Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi osakkeet, ja talletustodistukset, optio-oikeudet ja warrantit sekä ETF:t.

Aktia ei itse toimi pörssivälittäjänä eikä suoraan toteuta asiakkaiden toimeksiantoja millään kaupankäyntipaikoilla.

Aktia välittää OMX Helsinki -kaupankäyntipaikalla tai muulla kaupankäyntipaikalla kaupankäynnin kohteena olevat osakkeita ja talletustodistuksia sekä ETF:iä koskevat asiakkaidensa antamia toimeksiantoja Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeelle. Parhaan hinnan saavuttamiseksi Aktian käyttämä välittäjä ohjaa toimeksiannot koon ja rahoitusvälineen tyypin sekä likviditeetin perusteella joko suoraan yhdelle tai useammalle kauppapaikalle, ulkopuoliselle välittäjälle tai meklarin kautta käsiteltäväksi. Uusin kooste asiakastoimeksiantojen toteuttamisesta sekä tärkeimmistä toteuttamispaikoista löytyy verkkosivuilta <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

Aktian varainhoitosegmentin salkunhoito välittää asiakkaiden toimeksiantoja ensisijaisesti valitsemilleen arvopaperinvälittäjille, jotka toteuttavat ne valitsemillaan kaupankäyntipaikoilla. Toimeksianto voidaan välittää myös kauppapöytäsisäisille toteuttajille (ns. SI eli systematic internaliser) tai muille likviditeetin tarjoajille, jotka toteutta-

vat kaupan omaan lukuun. Toimeksiannon toteuttaminen säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin ulkopuolella, eli OTC:nä edellyttää asiakkaan antamaa suostumusta. Aktia ei toimi kauppohen sisäisenä toteuttajana.

Aktia voi käydä kauppaa myös muilla kuin edellä mainituilla kaupankäyntipaikoilla, mikäli asiakkaan antama toimeksianto koskee rahoitusvälinettä, jonka toteutus ei ole mahdollinen mainituilla kaupankäyntipaikoilla tai Aktia muuten arvioi sen olevan asiakkaan edun mukaista. Tällöin Aktia käyttää välittäjänä Aktian varainhoitosegmentin salkunhoitoa, joka välittää toimeksiannon edelleen valitsemilleen vastapuolille ja kaupankäyntipaikoille.

Aktian varainhoitosegmentin salkunhoito välittää asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheutonta viivytystä välittäjille, joilla se on arvioinut saavansa säännönmukaisesti asiakkaan kannalta parhaan kokonaisarvion perustuvan hintaan.

Aktian varainhoitosegmentin salkunhoito veloittaa asiakkaalta arvopaperikauppojen välityksestä tai toteuttamisesta sovitun palkkion ja ulkoiset kustannukset, kuten esim. pörssimaksut ja verot.

Aktia seuraa ja arvioi etukäteen vahvistettujen laatukriteerien perusteella säännöllisesti käyttämiään välittäjiä.

Edellä kuvatuissa tapauksissa toimeksianto pyritään toteuttamaan hintaan, joka heijastaa vallitsevaa markkinatilannetta.

Aktia ei alla mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta itse toteuta toimeksiantoja.

4. Kaupankäynti rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa säännellyn markkinan tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella (OTC)

Aktia voi toteuttaa tai välittää toimeksiantoja myös rahoitusvälineillä, joilla yleensä käydään kauppaa suoraan vastapuolen kanssa eli OTC:nä (over-the-counter). Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi:

- strukturoidut tuotteet
- joukkovelkakirjat, sijoitustodistukset ja muut rahamarkkinainstrumentit
- osakkeet, joita ei noteerata järjestäytyneillä kaupankäyntipaikoilla
- OTC-johdannaiset ja muut Aktian tai muiden palveluntarjoajien luomat rahoitusvälineet

On myös mahdollista, että näillä rahoitusvälineillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF) tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä (OTF). Parhaan kokonaisvastikkeen saavuttamiseksi Aktia tai sen käyttämä välittäjä arvioi näiden mahdollisten kaupankäyntipaikkojen ja OTC-toteutuksen välillä, minne kauppa välitetään tai missä se toteutetaan.

Jos rahoitusväline ei ole kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla tai sillä ei säännöllisesti käydä kauppaa kauppapaikalla, haetaan viitteitä markkinatilannetta heijastavasta hinnasta mahdollisuuksien mukaan eri OTC-vastapuolilta. Tällaisessa tapauksessa Aktia yleensä antaa asiakkaalle joko viitteellisen tai sitovan hintanoteerauksen. Tämän jälkeen osapuolten kesken tehdään sopimus. Näin toimiessaan Aktia toteuttaa toimeksiannon asiakkaansa puolesta kolmannen osapuolen kanssa.

Jos Aktia tekee asiakkaan kanssa rahoitusvälinettä koskevan sopimuksen omaan lukuunsa, Aktia tekee sen perusteltua hintaan. Näin voidaan toimia, kun kyse on esimerkiksi Aktian liikkeeseenlaskemasta joukkovelkakirjalainasta tai OTC-johdannaisesta, joka tehdään asiakkaan ja Aktian välisenä sopimuksena. Hinnoittelu perustuu käytet-

tävissä oleviin ja kyseiseen rahoitusvälineeseen soveltuviin ulkopuolisiin referenssi- tai viitehintoihin. Hinnoittelussa otetaan huomioon lisäksi muun muassa oman pääoman kustannukset, mahdollinen vastapuoliriski ja Aktian marginaali.

Aktia voi myös toteuttaa toimeksiannon suoraan toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan. Hinta määräytyy tällöin tasolle, jolla ostajan ja myyjän antamat tarjoukset kohtaavat. Aktia Varainhoitosegmentin salkunhoidon toteuttaessa toimeksiannon suoraan toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan, hinta määräytyy kuitenkin markkinoiden mid-hinnan mukaan. Tällöin viitteitä markkinatilannetta heijastavasta hinnasta haetaan mahdollisuuksien mukaan eri OTC-vastapuolilta. Kaikissa noteeraamattomissa rahoitusvälineissä ei kuitenkaan ole useampia OTC-vastapuolia, joilta hintoja voisi saada. Tällöin hinnoittelu perustuu ominaisuuksiinsa mahdollisimman hyvin vastaavan instrumentin hintaan.

5. Rahasto-osuudet

Aktia toteuttaa asiakkaaltaan saamansa rahasto-osuuksia koskevan toimeksiannon antamalla sen viipymättä joko suoraan tai toimeksiantojen välitystä tarjoavan palveluntarjoajan (kuten Euroclear Fundsettle) kautta rahaston mahdolliselle Transfer Agentille tai rahastoyhtiölle, yhteissijoitus-yritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka hallinnoi kyseistä rahastoa.

Aktia välittää asiakkaaltaan saamansa Aktia Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen rahasto-osuuksia koskevan toimeksiannon viipymättä suoraan Aktia Rahastoyhtiölle.

Jos rahasto-osuudella käydään kauppaa säännellyllä kaupankäyntipaikalla, Aktia noudattaa kohdan 3. mukaisia toteuttamisperiaatteita.

6. Toimeksiannon toteuttaminen tai välittäminen asiakkaan aloitteesta

Aktia Varainhoidon execution only -välitys on kohdistettu erityisesti rahastosijoituksiin, jolloin noudatetaan kohdan 5. mukaisia toimintaperiaatteita. Muu execution only -välitys, joka perustuu asiakkaan ja Aktian taikka muun pankin väliseen kirjalliseen arvopaperinvälitystä tai toimeksiantosopimukseen, ei kuulu Aktia Varainhoidon ydinliiketoimintaan eikä sitä varten ole osoitettu erillisiä resursseja. Execution only -välityksellä tarkoitetaan asiakkaan omasta aloitteestaan antamia toimeksiantoja, joihin ei liity Aktia Varainhoidon antamaa suositusta tai neuvontaa.

Muuta kuin sijoitusrahastoja koskevan execution only -välitystoiminnan rajoitetut resurssit sekä toimeksiantojen koko rajoittavat Aktia Varainhoidon mahdollisuuksia etsiä aktiivisesti paras mahdollinen markkinapaikka kullekin toimeksiannolle. Tällainen toimeksianto pyritään välittämään/toteuttamaan vuorokauden kuluessa saapumisesta, mikäli kyseinen markkina on auki silloin.

7. Toimeksiantojen yhdistäminen sekä poikkeukselliset tilanteet

Toteuttaessaan tai välittäessään toimeksiantoa Aktia voi:

- ohjata toimeksiannon viipymättä kokonaan tai osissa käyttämälleen yhdelle tai useammalle välittäjälle;
- yhdistää toimeksiannon muihin toimeksiantoihin tai jakaa sen osiin;
- toteuttaa toimeksiannon muulla tavalla, joka Aktian kohtuullisen arvion mukaan tuottaa todennäköisesti parhaan mahdollisen tuloksen, tai;
- toteuttaa toimeksiannon asiakkaan antamalla nimenomaisella suostumuksella osittain tai kokonaan joko asettumalla itse

asiakkaan vastapuoleksi tai suoraan toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan.

Yhdistäminen voi tapahtua ainoastaan silloin, kun Aktia uskoo, että on epätodennäköistä, että yhdistämisestä kokonaisuutena olisi haittaa asiakkaalle.

Aktialla on oikeus tilapäisesti poiketa näistä toimintaperiaatteista kauppapaikkojen, markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vuoksi. Häiriötilanteissa Aktia toteuttaa kohtuulliset toimet päästäkseen tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on asiakkaan kannalta paras mahdollinen.

8. Seuranta

Aktian kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet ovat saatavilla osoitteessa <https://www.aktia.fi/fi/tietoja-aktian-sijoituspalveluista>.

Aktia arvioi säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa, toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteittensa ja toimeksiantojen toteuttamisjärjestelyidensä sisältöä ja asianmukaisuutta ja seuraa ja arvioi säännöllisesti käyttämiään välittäjiä. Aktia ilmoittaa toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista verkkosivuillaan. Muutokset ja päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, jona ne julkaistaan verkkosivuilla.

Rahoitusvälineiden riskit ja ominaisuudet

Rahoitusvälineiden riskit

Riskeistä yleisesti

Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Riski tarkoittaa mahdollisuutta kärsiä sijoitukseen liittyviä tappioita. Historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä. Rahoitusvälineen arvo voi nousta tai laskea, ja asiakas voi menettää sijoittamansa varat kokonaan tai osittain. Myös odotettu tuotto voi jäädä saamatta. Asiakas vastaa itse sijoitustensa riskistä ja sijoitustoimintansa tuloksesta. Asiakas vastaa sijoituksiin liittyvistä riskeistä myös silloin, kun asiakas on sijoituksensa yhteydessä saanut Aktialta yksilöllistä neuvontaa tai Aktia on muuten arvioinut sijoituksen asianmukaisuutta asiakkaan kannalta. Asiakkaan tulee aina ennen sijoituspäätöksen tekemistä tutustua riittävästi rahoitusvälineeseen, sijoitukseen liittyviin riskeihin, verotukseen ja muihin taloudellisiin seuraamuksiin. Asiakkaan on myös aktiivisesti seurattava sijoituksiensa arvon kehittymistä ja itse ryhdyttävä mahdollisiin tarvittaessa nopeisiin toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi.

Tämän liitteen riskien kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se välttämättä sisällä kaikkia mahdollisia riskejä.

Erilaisia riskikäsitteitä

Sijoituspäätöksen yhteydessä sekä myös omistusajan kuluessa tehtävään riskinarviointiin liittyy joukko erilaisia riskikäsitteitä ja muita tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon ja joiden merkitystä tulee arvioida sijoitustoiminnassa. Alla on muutaman tavallisimman riskikäsitteen lyhyt kuvaus:

ESG-riski – riski siitä, että sijoituskohteen arvo laskee seurauksena siitä, ettei liikkeeseen-laskijayhteisö noudata sitä sitovia vastuullisuussääntöjä tai itse asettamia vastuullisuus-periaatteita.

Korkoriski – riski siitä, että rahoitusväline johon sijoitus on tehty menettää arvoaan jos markkina-korko muuttuu.

Kurssiriski – riski siitä, että rahoitusvälineen kurssi/hinta laskee.

Liikkeeseenlaskijariski – riski siitä, että liikkeeseenlaskija ajautuu maksukyvyttömäksi eikä pysty maksamaan sijoitettua pääomaa ja mahdollista tuottoa tuotteen eräpäivänä sijoittajalle. Tällöin sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton osittain tai kokonaan.

Likviditeettiriski – riski siitä, että rahoitusvälineettä ei voida myydä

tai ostaa tietynä ajankohtana, koska sen vaihtuvuus on alhainen tai että rahoitusvälineestä saatava hinta voi olla alempi kuin mitä siitä on maksettu. Tämä voi johtua rahoitusvälineen kysynnästä ja tarjonnasta, mahdollisesti markkinahäiriöistä tai yhdyskuntarakenteen häiriöistä (kuten esim. sähkönjakelun tai tietoliikenteen häiriöt). Joissakin tilanteissa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tai ostaa sijoituksia eikä mahdollisia tappioita voida välttämättä rajoittaa.

Luottoriski – riski siitä, että esim. liikkeeseenlaskijan, takaajan tai vastapuolen maksukyky osoittautuu riittämättömäksi eikä tämä pysty vastaamaan sitoumuksistaan.

Markkinariski – riski siitä, että markkinahintojen vaihtelu johtaa tappioon. Korko-, hyödykekurssi-, osakekurssi- ja valuuttakurssiriski ovat markkinariskejä.

Oikeudellinen riski – riski siitä, että sovellettavat lait tai muut säännökset ovat epäselvät tai että ne muuttuvat, tai että sijoituskohtetta koskevan kansainvälisen yhteistyön puitteet muuttuvat, esim. EU tai euroalue hajoo. Oikeudellinen riski ei ole ennakoitavissa ja se johtuu useista poliittisista, taloudellisista ja muista tekijöistä. Oikeudellinen riski on suurempi kehittyvillä markkinoilla, koska niillä on vähemmän hallinnollista valvontaa ja sääntelyä, yhteiskunnan rakenteet ovat kehittyvät ja hallinto voi olla epäluotettava.

Omistajan- ja sijoittajanvastuuseen liittyvä riski – EU-alueen rahoitusalan yhtiöihin kuten pankkeihin sijoittamiseen liittyvä riski siitä, että sijoituskohteen liikkeeseenlaskija asetetaan erityiseen kriisihallintoon sen jouduttua vakavaraisuuskriisiin. Tällöin liikkeeseenlaskijan osakkeet ja muut oman pääoman instrumentit menettävät arvonsa ja joukkovelkakirjalainojen muutetaan omaksi pääomaksi, jotta liikkeeseenlaskijan oman pääoman aste saadaan nostettua takaisin sääntelyn vaatimalle tasolle. Velkojen nimellisarvoa voidaan myös alentaa, takaisinmaksuaikaa pidentää ja koronmaksua lykätä. Välikäsin riski omistajan- ja sijoittajan vastuun toteutumisesta sisältyy myös esimerkiksi rahastoihin, jos ne sijoittavat omistajan- ja sijoittajan vastuun piirissä oleviin rahoitusvälineisiin.

Sijoitusstrategioihin liittyvät riskit – riski siitä, että sijoitustoiminnan toteuttamiseksi valittu strategia ei toimikaan odotetusti. Sijoitusstrategia liittyy siihen, millaista tuottoa ja riskitasoa sijoittaja tavoittelee ja minkälaisiin rahoitusvälineisiin sijoittaja siten sijoittaa (esimerkiksi varainhoitosalkun- tai rahaston allokatiostategia), tai miten sijoittaja hajauttaa sijoituksensa ajallisesti. Ajoituksen liittyvää riskiä voi pienentää jakamalla sijoituksen useaan erään, jotka toteutetaan pidemmän ajan kuluessa. Kerralla tehty iso sijoitus altistaa suurem-

malle riskille siitä, että sijoituksen ajoitus voi olla huono.

Säilytys- ja selvitysrisi – Säilytysriskillä tarkoitetaan riski siitä, että säilytysjärjestelmän häiriö tai säilyttäjän maksukyvyttömyys johtaa tappioon. Selvitysriskillä tarkoitetaan riskiä menetyksestä joka johtuu siitä, että arvopaperikaupan vastapuoli selvitystilanteessa ei toimi ennalta sovitujen ehtojen muaisesti siitä huolimatta, että toinen sopija puoli on toiminut sopimuksen mukaisesti.

Valuuttakurssiriski – riski siitä, että ulkomaisen valuutan kurssi, johon omistus on sidottu (esimerkiksi sijoitettaessa dollareissa noteerattuihin arvopapereihin), heikkenee. Myös euro-määräisiin rahastosijoituksiin saattaa liittyä valuuttakurssiriski rahaston sijoituskohteiden kautta.

Veroriski – riski siitä, että verotusta koskevat säädökset tai oikeuskäytäntö muuttuvat tai ovat tulkinnanvaraisia ja että tästä aiheutuu sijoittajalle ennalta arvaamattomia seurauksia.

Vipuvaikutusriski – johdannaissopimuksen rakenne, joka aiheuttaa riskin siitä, että johdannaissopimuksen kohde-etuuden hintakehitys vaikuttaa suuresti johdannaissopimuksen kurssiin tai hintaan. Vipuvaikutusriski syntyy myös, jos sijoittaja harjoittaa sijoitustoimintaa lainarahalla, jolloin hän voi menettää enemmän kuin sijoittamansa varat.

Volatiliteettiriski – arvon nopea vaihtelu, riski siitä, että rahoitusvälineen kurssissa/hinnassa tapahtuu suuria heilahduksia, jotka vaikuttavat sijoitukseen negatiivisesti.

Kaikki yllämainitut riskit voivat lähtökohtaisesti toteutua kaikkiin tämän liitteen mukaisiin instrumentteihin sijoitettaessa soveltuvin osin.

Yleiskuvaukset rahoitusvälineistä

Osakkeet

Osakkeet ja osakeyhtiöt

Osakeyhtiön osakkeet antavat omistajalle oikeuden osuuteen yhtiön osakepääomasta. Jos yhtiö tuottaa voittoa, yhtiö jakaa yleensä osakkeille osinkoa. Osakkeet antavat myös äänioikeuden yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päätöselin. Mitä enemmän osakkeita omistajalla on, sitä suurempi on osakkaan osuus pääomasta, osingosta ja äänistä. Äänioikeus ja oikeus osinkoon voi vaihdella myös sen mukaan mihin sarjaan osakkeet kuuluvat. Osakeyhtiöitä on kahta erilaista tyyppiä, julkisia ja yksityisiä (Oyj tai Oy). Vain julkisten yhtiöiden osakkeilla voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla.

Osakekurssi

Julkisesti listatun yrityksen arvo (ja sen osakkeen arvo) määräytyy markkinoilla (yleensä pörssiessä) kysynnän ja tarjonnan mukaan. Kulloistakin yksittäisen osakkeen markkinahintaa kutsutaan osakkeen kurssiksi.

Teoriassa yrityksen ja sen osakkeiden arvo vastaa yrityksen tulevaisuudessa tuottaminen kasvavien nykyarvoa. Tulevia kasvavirtoja ei voida kuitenkaan varmuudella määrittää, jolloin markkinoilla yksittäisen osakkeen hinnannääräytymisen vaikuttavat monet tekijät. Monet sijoittajat seuraavat yhtiöiden taloudellista kehitystä ja yhtiön tulevaisuuden näkymiä yhtiön arvoa määriteltessään. Myös maailmantalouden yleinen kehitys, vallitseva korkotaso ja markkinatunnelma vaikuttavat osakemarkkinoihin.

Myös suoraan yhtiöön liittyvät olosuhteet, muun muassa muutokset yhtiön johdossa ja organisaatiossa, innovaatiot yms. voivat vaikuttaa yhtiön kykyyn tehdä voittoa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja siten sen arvostukseen.

Sijoitustuotteina osakkeiden riskitaso on korkea. Eri yhtiöiden riskitaso kuitenkin vaihtelee voimakkaasti. Volatiliteetti eli kurssiheilunta

on olennainen osa pörssisijoittamista. Kurssiheilunta on tyypillisesti pienempää asemansa vakiinnuttaneissa suuremmissa yhtiöissä, joiden liiketoiminta ja tuloksentekokyky on ennustettavampaa kuin suhdanneherkkien tai nopeasti kasvavien yhtiöiden. Toisaalta vakaasikin mielletyn yhtiön pörssikurssi saattaa heilahdella nopeasti, jos yhtiössä tai sen toimintaympäristössä tapahtuu yllättäviä muutoksia.

Mikäli osakeyhtiö ei pysty vastaamaan veloitteistaan se asetetaan konkurssiin. Osakepääoma eli osakkaiden sijoittama pääoma on se pääoma, jolle viimeisenä jää jako-osuutta yhtiön konkurssissa. Tämä johtaa tyypillisesti siihen, että konkurssiin päätyvän yhtiön osakkeista tulee arvottomia. Riskienhallinnan näkökulmasta osakesijoittamisessa keskeistä on riskin hajauttaminen eri yrityksiin (eri toimialoille ja markkinoille).

Kaupankäyntivolyyymi eli se, kuinka paljon tiettyä osaketta ostetaan ja myydään, voi myös vaikuttaa osakekurssiin. Jos osakkeen kaupankäyntivolyyymi on suuri, ja suuria osakemääriä voidaan myydä ja ostaa ilman, että ne vaikuttavat voimakkaasti kurssiin osakkeen likviditeetin sanotaan olevan hyvä.

Tietoja osakkeiden osto- ja myyntikursseista sekä kaupankäynnin volyyimeistä julkaistaan sanomalehdissä, teksti-TV:ssä ja lukuisilla verkkosivuilla, joita markkinapaikat, sijoituspalveluyritykset ja viestintäyritykset ylläpitävät. Näiden kurssitietojen ajankohtaisuus voi vaihdella niiden julkaisutavasta riippuen.

Erilaiset osakesarjat

Osakkeista on olemassa erilaisia sarjoja, tavallisimmin A- ja B-osakkeet. Yleensä osakkeen sarja viittaa osakkeen äänioikeuteen. Äänioikeuden erot johtuvat siitä, että kun omistajuus laajenee, alkuperäisten perustajien tai omistajien vaikutusta yhtiössä halutaan vaalia antamalla heille vahvempi äänioikeus. Uudet liikkeeseen lasketut osakkeet tuottavat siten pienemmän äänioikeuden ja vastineeksi joskus oikeuden parempaan osinkoon kuin alkuperäinen A-sarja ja saavat tunnuksen B, C tai D, jne.

Listautuminen

Listautuminen tarkoittaa sitä, että tietyn yhtiön osakkeet tuodaan osakemarkkinoille eli otetaan kaupankäynnin kohteeksi pörssiessä tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (MTF). Yleisölle tarjotaan silloin mahdollisuus merkitä (ostaa) yhtiön osakkeita. Useimmiten kyse on jo olemassa olevasta yhtiöstä, jonka osakkeita ei aiemmin ole ollut myynnissä säännellyillä markkinoilla tai muulla markkinapaikalla ja jonka omistajat ovat päättäneet laajentaa omistajapohjaa ja helpottaa kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla.

Osakeanti eli liikkeeseen laskeminen

Kun osakeyhtiö haluaa laajentaa toimintaansa tai joskus myös, jos yhtiön toiminta on ollut tappiollista, se saattaa tarvita lisää osakepääomaa. Sitä yhtiö voi hankkia laskemalla liikkeeseen lisää osakkeita uusmerkinnän kautta.

Osakeyhtiöt voivat toteuttaa myös suunnatun osakeannin, joka toteutetaan samoin kuin tavallinen osakeanti, mutta on suunnattu ainoastaan tietyille sijoittajajoukkoille. Osakeyhtiöt voivat myös apportiannilla laskea liikkeeseen uusia osakkeita hankkiakseen toisia yhtiöitä, liiketoimintoja tai varoja muussa muodossa kuin rahana. Niin suunnatussa osakeannissa kuin apportiannissakin toteutuu entisten osakkaiden äänimääräosuuksien ja osakepääoman niin kutsuttu laimentaminen, mikä ei vaikuta vanhojen omistajien osakkeiden lukumäärään.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainalla tarkoitetaan esim. valtion, kunnan tai pankin tai muun yrityksen liikkeeseen laskemaa velkakirjalainaa, jota tarjotaan suurelle yleisölle sijoituskohteeksi. Joukkovelkakirjalainat voidaan jakaa korkoa tuottaviin ja ns. strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin eli strukturoituihin tuotteisiin. Tavallisinta on merkitä joukkovelkakirjalainoja niiden liikkeeseenlaskun yhteydessä, mutta niitä voidaan yleensä ostaa ja myydä myös ns. jälkimerkinnöillä kesken laina-ajan.

Joukkovelkakirjalainan pääomalle maksetaan nimelliskorkoa, joka ilmoitetaan lainaehdoissa (ns. kuponnikorko). Perinteisille korkoa tuottaville joukkovelkakirjalainoille tuottojen kertyminen on helppo laskea etukäteen.

Joukkovelkakirjalainat oikeuttavat saamisoikeuteen lainan ottajalta (liikkeeseenlaskija). Joukkovelkakirjalainoja on erilaisia riippuen liikkeeseenlaskijasta, liikkeeseenlaskijan lainalle asettamasta vakuudesta, voimassaoloajasta takaisinmaksupäivään asti ja koronmaksun muodosta. Korko maksetaan tavallisesti vuosittain.

Joukkovelkakirjalainoissa riski liittyy voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtuvaan kurssimuutokseen (kurssiriski) markkinakorkojen muuttuessa. Toinen riskitekijä on, että liikkeeseenlaskija (tai takaa-ja) ei ehkä pysty maksamaan takaisin lainaa. Lainat, joiden takaisinmaksulle on asetettu täysi vakuus, sisältävät pienemmän riskin kuin vakuudettomat lainat. Yleisesti voidaan kuitenkin sanoa, että joukkovelkakirjojen tappioriski on pienempi kuin osakkeiden, koska joukkovelkakirjan haltijalla on osakkeenomistajaa parempi etuoikeus liikkeeseenlaskijan konkurssissa. Korkean luottoluokituksen omaavan liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskema korkoa tuottava rahoitusväline voi siten olla hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka haluaa minimoida riskin pääoman menettämisestä, ja se yleensä on suositeltavampaa lyhyen aikavälin säästämisessä. Myös pitkän aikavälin säästämisessä, jossa pääomaa ei haluta vaarantaa, ovat korkoa tuottavat sijoitukset varsin tavallisia. Joukkovelkakirjalainoille tyyppistä on, että sille maksettava korko voi olla suhteellisen matala verrattuna osakemarkkinoiden pitkän aikavälin tuottoon.

Jos markkinakorot nousevat, laskevat jo liikkeeseen laskettujen kiinteäkorkoisten korkoa tuottavien joukkovelkakirjalainojen kurssit, sillä uusien lainojen korkokanta seuraa todellista markkinakorkoa ja antaa siten korkeampaa korkoa kuin jo liikkeeseen lasketut rahoitusvälineet. Käänteisesti taas jo liikkeeseen laskettujen lainojen kurssit nousevat, kun markkinakorko laskee.

Suomen valtion ja kuntien liikkeeseen laskemilla lainoilla katsotaan yleisesti olevan matala luottoriski. Näiden, kuten muidenkin valtioiden ja julkisoikeudellisten liikkeeseenlaskijoiden luottoriski on kuitenkin aina arvioitava ottaen huomioon liikkeeseenlaskijan taloudellinen tila ja tulevaisuuden näkymät. Myös oikeudelliset ja poliittiset riskit on arvioitava.

Muut liikkeeseenlaskijat kuin valtio ja kunnat voivat joskus lainaa liikkeeseen laskettaessa asettaa vakuuden joko muiden rahoitusvälineiden tai omaisuuden muodossa (irtain tai reaali- vakuus). Jos liikkeeseenlaskija kuuluu konserniin, lainalla saattaa olla konsernin emoyhtiön tai muun konserniyhtiön takaus. Tällöin luottoriski on arvioitava sekä liikkeeseenlaskijan että takaajan osalta.

On olemassa myös joukkovelkakirjalainoja, joihin sisältyy muita lainoja korkeampi riski, mikäli liikkeeseenlaskijalle tulee vaikeuksia lainan takaisinmaksun kanssa. Näitä ovat esimerkiksi debentuurit, joilla on ehtojensa mukaisesti huonompi etuoikeusasema kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, mutta toisaalta debentuurilainan tuotto on yleensä parempi kuin saman liikkeellelaskijan tavallisella joukkovelkakirjalainalla.

Jos asiakas päättää luopua sijoituksestaan jo ennen eräpäivää, määräytyy joukkovelkakirjalainan lopullinen tuotto myyntipäivän yleisen korkotason mukaan. Ennenaikaiseen joukkovelkakirjalainan myyntiin voi liittyä myös likviditeettiriski, mikäli joukkovelkakirjalainojen jälkimarkkinoilla ei ole riittävästi ostajia.

Joukkovelkakirjalainassa riski on suurempi kuin pankkitalletuksissa, mutta pienempi kuin osakesijoituksissa. Toisaalta joukkolainojen tuotto on tavallisesti korkeampi kuin pankkitalletuksissa.

Emissiokurssi vaikuttaa tuottoon. Emissio- eli merkintäkurssi on joko tasan, alle tai yli 100 % joukkovelkakirjalainan nimellisarvosta. Alle 100 %:n emissiokurssi parantaa ja vastaavasti yli 100 %:n emissiokurssi pienentää joukkolainan laskennallista korkotuottoa. Emissio-

kurssin määrittelee liikkeeseenlaskija kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti.

Strukturoidut tuotteet, kuten sijoitusobligaatit ja todistukset

Strukturoidut tuotteet, kuten sijoitusobligaatit ja todistukset, ovat rahoitusvälineitä, jotka on räätälöity joko tuoton, pääomaan kohdistuvan riskin tai molempien osalta halutunlaisiksi. Sijoituksen tuotto ja/tai sen pääoman palautuksen määrä eräpäivänä riippuvat tyyppillisesti yksittäistä sijoitusta varten valitun kohde-etuuden kehityksestä sijoituksen juoksuaikana. Kohde-etuus voi olla esimerkiksi osake tai osakekori, indeksi tai indeksikori, korko tai korkoero tai edellisten yhdistelmä tai muu tuotekohtaisissa ehdoissa määritelty kohde-etuus. Kohde-etuuden arvo voi juoksuaikana nousta tai laskea. Strukturoidun tuotteen ehdoissa määritellyt tekijät, esimerkiksi tuottokerroin tai ylikurssi, vaikuttavat sijoitustuotteen markkina-arvoon ja tuottoon. Mikäli kohde-etuuden kehitys on myönteinen, tuotto seuraa tätä kehitystä suoraan tai jonkin ehdoissa ennalta määrätyn kertoimen mukaan. Mikäli kohde-etuuden arvonkehitys on negatiivinen, tuottoa ei välttämättä tule lainkaan, ja lainaehdoista riippuen sijoittaja voi jopa menettää sijoittamaansa pääomaa. Strukturoidun tuotteen tuoton määräytymisperusteet määritellään tuotekohtaisissa ehdoissa. Ehdoista ilmevät myös sijoitustuotteen ominaisuudet ja riskit.

Strukturoidut tuotteet luetaan kahteen pääryhmään: pääomaturvattuihin (sijoitusobligaatit) ja pääomaturvaamattomiin (todistukset). Pääomaturvattu sijoitusobligaatit mahdollistaa tulevaisuuden noususta hyötymisen ilman riskiä menettää sijoituksen nimellispääomaa kohde-etuutena olevan instrumentin kehityksessä epäedullisesti. Pääomaturvattun sijoitusobligaatin nimellispääoman takaisinmaksusta eräpäivänä vastaa liikkeeseenlaskija. Pääomaturva on voimassa ainoastaan eräpäivänä, eikä se kata mahdollista ylikurssia tai merkinpalkkiota. Pääomaturva ei myöskään anna turvaa liikkeeseenlaskijan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Todistuksiksi kutsutaan strukturoituja tuotteita, joilla ei ole kohde-etuuden kehityksestä riippumatonta pääomaturvaa. Perinteisten sijoitusten tapaan todistusten tuoton ja nimellispääoman takaisinmaksu on ehdollistettu kohde-etuuden kehitykselle.

Strukturoidut tuotteet ovat joukkolainamuotoisia sijoituksia. Nämä ovat siis lainoja, joissa lainanottajana on pankki, joka laskee strukturoidun tuotteen liikkeeseen ja lainanantajana on sijoittaja, joka sijoittaa strukturoitun tuotteen. Kuten kaikkiin lainamuotoisiin sijoituksiin, liittyy myös strukturoituihin tuotteisiin riski lainanottajan (eli liikkeeseenlaskijapankin) maksu-kyvyttömyydestä lainan takaisinmaksuhetkellä. Mikäli liikkeeseenlaskija ei kykene maksamaan lainaa takaisin lainan eräpäivänä, tarkoittaa se käytännössä sitä, että lainaan sijoittanut sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton osittain tai kokonaan. Tähän riskiin viitataan termillä "liikkeeseenlaskijariski". Myös pääomaturvattuihin strukturoituihin tuotteisiin liittyy liikkeeseenlaskijariski.

Strukturoidulla tuotteella voidaan yleensä käydä kauppaa. Käytännössä strukturoidun tuotteen arvo ennen eräpäivää määräytyy ostaja myyntitarjousten perusteella. On mahdollista, ettei ostaja tai myyntitarjouksia ole tietyn ajanjaksona, jolloin strukturoidulla tuotteella ei ole likviditeettiä.

Strukturoiduilla tuotteilla voi olla eri nimityksiä, kuten sijoitusobligaatit, osakeobligaatit, indeksilaina, luottokorilaina, korkokorilaina, valuuttakorilaina jne. tai osake-, raaka-aine- tai muu sertifikaatti tai todistus, riippuen siitä, mikä on lainan tuoton määrittelevä kohde-etuus ja velkainstrumentin rakenne.

Muita joukkovelkakirjalainatyyppisiä ovat esimerkiksi optiolainat ja vaihtovelkakirjalainat, joihin sisältyy oikeus merkitä liikkeeseenlaskijan osakkeita tai vaihtaa lainamäärä kokonaan tai osittain liikkeeseenlaskijan osakkeisiin.

Johdannaisopimukset

Johdannaisopimuksilla, kuten optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ym., voi olla erilaisia kohde-etuuksia. Näitä voivat olla esimer-

kiksi osakkeet, lainat, raaka-aineet, indeksit ja valuutat. Johdannais-sopimuksia voidaan käyttää apuna sijoitusten riskin rajoittamiseen tai lisäämiseen.

Erityinen seikka, joka on otettava huomioon sijoitettaessa johdannais-sopimuksiin, on niiden rakenne, joka aiheuttaa sen, että kohde-etuuden hinnan tai kurssin kehitys vaikuttaa myös johdannais-sopimuksen kurssiin tai hintaan. Tämä vaikutus on usein voimakkaampi sijoitukseen (maksettuun preemioon) nähden kuin kohde-etuuden arvon muutos. Tämän vuoksi hintavaikutusta kutsutaan vipuvaikutukseksi, ja se voi johtaa suurempaan sijoitetulle pääomalle saatuaan tuottoon kuin suoraan kohde-etuuteen sijoitettu pääoma. Toisaalta vipuvaikutus voi yhtä hyvin johtaa johdannais-sopimuksen vuoksi suurempaan tappioon kuin kohde-etuuden hinnanmuutos, jos kohde-etuuden hintakehitys on erilainen kuin on oletettu. Tietyissä johdannais-sopimuksissa tappio voi jopa olla moninkertaisesti suurempi kuin tehty sijoitus. Sijoittajan täytyy oman etunsa vuoksi olla valmis toimimaan nopeasti, usein saman päivän aikana, jos sijoitus johdannais-sopimukseen näyttää muuttuvan epäedulliseen suuntaan. Riskiarvioinnissa on myös tärkeää ottaa huomioon, että mahdollisuus myydä positio/omistus voi vaikeutua, jos hintakehitys on negatiivinen.

Warrantit ja merkintäoptiot

Warrantti on pankin tai muun liikkeeseenlaskijan asettama arvopaperi, joka on kohdistettu tiettyyn kohde-etuuteen. Kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, korko, valuutta, raaka-aine tai näistä koostuva indeksi. Warrantteilla on ennalta määrätty kaupankäyntiaika ja lunastushinta.

Kun sijoittaja ostaa ostowarrantin, hän ostaa oikeuden ostaa osakkeet ennalta määrättyyn lunastushintaan warrantin päättymis- eli erääntymispäivänä. Mutta toisin kuin optiokaupassa, warranttikaupassa asiakas ei saa itse osakkeita omistukseensa. Kohde-etuutena olevan osakkeen hinnan tulee nousta yli lunastushinnan jotta ostowarrantilla olisi arvoa päättymispäivänä. Jos lunastushinta ei ylitä, warrantti raukeaa arvottomana. Warrantin voi kuitenkin myydä jo ennen erääntymispäivää. Warrantin kurssiin vaikuttaa myös aika-arvo - mitä pidempi juoksu-aika sitä suurempi on warrantin aika-arvo.

Pörssiyhtiöt voivat listata tavallisesti henkilökunnalleen henkilöstöoptioina myönnettyjä merkintäoptioita Helsingin pörssiin. Ostettaessa merkintäoptio ostetaan oikeus merkitä yhtiön osakkeita merkintä-aikana optio-ohjelman mukaisella hinnalla. Merkintäoptioilla voi käydä pörssikauppaa kuten osakkeillakin. Merkintäoptioilla on listauksen yhteydessä ilmoitettu kaupankäynti- ja merkintäaika sekä merkintähinta. Merkintähinta voi muuttua option voimassaoloaikana osinkojen maksun yhteydessä.

Sijoittaja voi siis spekuloida ostowarrantilla tai merkintäoptiolla kohde-etuutena olevan osakkeen arvon nousulla ja myyntiwarrantilla vastaavasti osakkeen arvon laskulla. Pitää kuitenkin muistaa, että warrantti tai merkintäoptio yleensä sisältää enemmän riskiä kuin suora sijoitus osakkeeseen vipuvaikutuksen vuoksi. Jos warrantti raukeaa arvottomana tai merkintäoptiota ei käytetä merkintäaikana, koko sijoitettu pääoma menetetään.

Rahastot ja rahasto-osuudet

Rahasto on "salkku", jossa on erilaisia rahoitusvälineitä, esimerkiksi osakkeita tai joukkovelkakirjalainoja ja jonka varat omistetaan yhdessä toisten sijoittajien eli rahaston osuudenomistajien kanssa. Rahaston varat sijoitetaan rahaston sääntöjen mukaisesti noudattaen lainsäädännön vaatimuksia sijoitusten hajauttamisesta ja sijoituskohteista. Sijoitusrahastoa hallinnoi rahoitusalan viranomaisen valvoma ja toimiluvan saanut rahastoyhtiö, joka myös huolehtii rahaston arvonlaskennasta sekä sijoituskohteiden säilyttämisen järjestämisestä erityisessä säilytysyhteisössä (pankissa). Rahaston sijoitustoimintaa hoitaa ammattimainen varainhoitaja eli salkunhoitaja tai salkunhoitajien tiimi.

Eräs sijoitusrahaston tarkoituksista on, että kun rahasto sijoittaa useisiin, jopa kymmeneen, eri rahoitusvälineisiin rahaston sääntöjen puit-

teissa, osuudenomistajan riski on pienempi kuin sellaisen sijoittajan, joka sijoittaa ainoastaan yhteen tai muutamaan rahoitusvälineeseen. Osuudenomistajan ei myöskään tarvitse itse valita, ostaa, myydä ja valvoa yksittäisiä rahoitusvälineitä eikä muulla tavoin hallinnoida tai säilyttää niitä.

Sijoitusrahasto mahdollistaa yleensä myös sijoittamisen pienemmillä summilla kuin esimerkiksi suora osakesijoittaminen. Helpoimmillaan sijoittamisen voi hoitaa tekemällä rahasto-säästösopimuksen esimerkiksi kuukausittaisesta rahastosäästämisestä, jolloin sovittu summa siirretään automaattisesti valittuun rahastoon osuudenomistajan tililtä. Tällainen sijoitusten ajallinen hajauttaminen on yksi tapa hallita sijoitusten ajoittamiseen liittyvää markkinariskiä.

Rahaston osuudenomistajat saavat sen määrän rahasto-osuuksia, joka vastaa sijoitetun pääoman osuutta rahaston kokonaispääomasta. Osuudet ovat ostettavissa ja lunastettavissa pääsääntöisesti joko kaisena pankkipäivänä Aktian toimipisteissä tai verkkopankissa. Rahastoyhtiö laskee säännöllisesti, yleensä päivittäin, rahasto-osuuksien kulloinkin voimassa olevan arvon, joka perustuu rahastoon sisältyvien rahoitusvälineiden kurssikehitykseen. Rahastoon sijoitettavan pääoman arvo voi sekä nousta että laskea, eikä siksi ole varmaa, että sijoittaja saa takaisin koko sijoittamansa pääoman.

On olemassa erilaisia rahastoja, joilla on toisistaan poikkeavia sijoitusstrategioita. Sijoitusstrategia tarkoittaa sitä, millaista tuottoa ja riskitasoa rahasto tavoittelee ja minkälaisiin rahoitusvälineisiin rahasto siten sijoittaa.

Rahastot voidaan jakaa sijoitusrahastoihin (UCITS) ja vaihtoehtorahastoihin (AIF-rahastot, joita ovat mm. erikoissijoitusrahastot). Sijoitusrahastojen sijoitustoimintaa, varojen hajautusta, sijoituskohteita ja riskienvalvontaa säännellään tarkasti.

Vaihtoehtorahastojen, esim. erikoissijoitusrahastojen sijoituskohteet, hajautus sekä juridiset muodot voivat poiketa sijoitusrahastojen vaatimuksista. Vaihtoehtorahastoissa voi olla enemmän riskiä mm. likviditeetti-, volatiliiteetti- ja markkinariskiä. Tämän johdosta tietyn tyyppiset vaihtoehtorahastot hyväksyvät sijoittajikseen vain rajatun sijoittajajoukon. Sijoittajiksi ei välttämättä hyväksytä ei-ammattimaisia asiakkaita. Vaihtoehtorahastojen väliset erot voivat olla suuria. Vaihtoehtorahasto voi olla yhteisö tai muu yhteisen sijoittamisen muoto, jossa varoja hankitaan yhteisen sijoittamisen tarkoituksessa yhdeltä tai useammalta sijoittajalta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi. On olemassa matalan riskitason vaihtoehtorahastoja, mutta vaihtoehtorahasto voi olla myös korkean riskin rahasto, sillä osa rahastoista voi käyttää perinteisiä rahastoja useammin johdannaisia ja velkavipua. Joidenkin vaihtoehtorahastojen tavoitteena on saavuttaa positiivinen tuotto riippumatta siitä, ovatko osake- tai korkomarkkinat nousussa tai laskussa. Vaihtoehtorahastot voivat olla avoimia rahastoja tai suljettuja rahastoja. Avoimissa rahastoissa sijoittaja voi itse päättää, milloin hän tekee tai lunastaa pois sijoituksen. Suljetussa vaihtoehtorahastossa on rajoitettu varainhankinta-aika, jonka jälkeen rahaston koko ei muutu muuten kuin arvonkehityksen kautta. Tavallisesti suljetussa vaihtoehtorahastossa sijoittajan sijoitus maksetaan useissa erissä ja sijoitus rahastoon tehdään määräajaksi.

Sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen sijoitusstrategiat jakavat rahastot seuraaviin rahastotyyppisiin:

Osakerahastot sijoittavat varansa pääasiassa osakkeisiin. Osakerahasto voi edelleen kohdistaa sijoituksensa sääntöjensä mukaisesti maantieteellisille alueille (esim. Eurooppa, Venäjä) tai eri toimialoille (metsäteollisuus, lääketeollisuus, tietoliikenne jne.).

Korkorahastojen periaate on sama kuin osakerahastojen – sijoitukset tehdään erilaisiin korkoa tuottaviin rahoitusvälineisiin riskin hajauttamiseksi. Rahaston hallinnointi tapahtuu tulevan korko-odotuksen ja luottoriskin analyysin mukaan. Lyhyen koron rahastot sijoittavat yleensä varansa rahamarkkinavälineisiin, esimerkiksi valtion, pankkien tai yritysten liikkeeseen laskemiin velkainstrumentteihin, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on lyhyt, alle vuoden. Lyhyen koron rahastoi-

hin kuuluvat myös ns. rahamarkkinarahastot ja lyhyet rahamarkkina-rahastot, joita koskevat sijoitusmääräykset ovat tiukempia.

Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa pääosin pitkäaikaisiin (juoksu-aika yli vuosi), esimerkiksi valtioiden, julkisyhteisöjen tai yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin.

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osakkeisiin että korkoa tuottaviin kohteisiin, jolloin sijoitusten painopistettä voidaan vaihtaa markkinatilanteen mukaan. Korko- ja osakesijoitusten väliset painoarvot ja niiden vaihtelurajat määritellään rahaston säännöissä.

Rahastojen rahasto (ns. rahasto-osuusrahasto) on rahasto, joka sijoittaa toisiin rahastoihin. Rahastojen rahasto voidaan nähdä vaihtoehtona sijoittamiselle useaan eri rahastoon. Tällöin voidaan saavuttaa vastaava riskin hajauttaminen kuin hyvin kootussa omassa rahastosalkussa. Rahastojen rahastoilla voi olla erilaisia sijoitussuuntauksia ja riskitasoja ja niiden kokonaiskustannustasoa arvioitaessa on otettava huomioon, että se voi muodostua paitsi rahaston omista myös alla olevien kohderahastojen palkkioista.

Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoilla eli ns. vaihtoehtorahastoilla on vapaammat sijoitusmahdollisuudet kuin perinteisillä rahastoilla. Sijoitukset tehdään usein muihin sijoituskohteisiin kuin osakkeisiin tai korkoihin. Sijoituskohteet voivat olla esimerkiksi hyödykkeitä, kiinteistöjä tai luottoja. Vaihtoehtoisten sijoitusten arvo ei seuraa samoja malleja tai syklejä kuin perinteisten sijoitusten ja siksi niitä usein käytetään salkkujen hajauttamiseen. Kaupankäynti vaihtoehtorahastoilla voi olla rajoitettua, merkintöjä ja lunastuksia saatetaan ottaa vastaan esimerkiksi muutaman kerran vuodessa tai rahasto voi olla jopa ns. suljettu rahasto. Merkintä- ja lunastustoimeksiannoista voidaan myös periä muita rahastoja suurempia palkkioita. Erityisesti lunastustilanteissa palkkioiden tarkoituksena on usein kompensoida rahastolle niitä kuluja, joita rahaston epälikvidien kohdesijoitusten myymiseen ja ostamiseen liittyy.

On olemassa myös **indeksirahastoja**, joita ei hallinnoida aktiivisesti salkunhoitajan näkemyksen mukaisesti, vaan niiden sijoitustoiminta pyrkii tarkasti seuraamaan määrätyn indeksin rakennetta.

ETF-rahastot (Exchange Traded Funds) eli markkinapaikalla noteeratut rahastot ovat sijoitusrahastoja (UCITS) tai vaihtoehtorahastoja, joiden rahasto-osuuksilla voi käydä kauppaa markkinapaikalla samalla tavalla kuin listatulla osakkeella. Samoin kuin tavallisilla sijoitusrahastoilla ja vaihtoehtorahastoilla, ETF-rahastoilla on toisistaan poikkeavia sijoitusstrategioita. Suurin osa ETF-rahastoista on samalla myös indeksirahastoja. ETF:n pörssikurssi määräytyy ostajien ja myyjien näkemysten eli kysynnän ja tarjonnan mukaan, eikä aina välttämättä vastaa NAV:ia ("Net Asset Value" eli rahastoyhtiön laskema rahasto-osuuksien kulloinkin voimassa oleva arvo). Sijoittaja voi aina vaihtoehtoisesti merkitä tai lunastaa rahasto-osuuksia NAV:iin rahastoyhtiössä.

Kestävyyssriskien ja -tekijöiden tunnistaminen ja huomioiminen Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa

Tämän esitteen kohteena olevia ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä kestäviä ominaisuuksia edistäviä tuotteita ovat seuraavassa taulukossa esitellyt tuotteet sekä kolmannen osapuolen rahastot, siltä osin kuin he ovat ilmoittaneet ne ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä kestäviä ominaisuuksia edistäviksi tuotteiksi. Myös Aktian tarjoamat erityyppiset kokonaisratkaisut, kuten rahastojen rahastot ja täyden valtakirjan tai konsultatiiviset omaisuuden hoitoratkaisut mukaan lukien vakuutuskuorelliset ratkaisut saattavat sisältää Aktian rahastojen lisäksi kolmannen osapuolen rahastoja, jolloin ominaisuudet voivat vaihdella ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien kestävien ominaisuuksien edistämisen osalta ajan kuluessa.

Tuotteille on Aktia Toimitilakiinteistöt Erikoissijoitusrahastoa lukuunottamatta nimetty vertailuindeksi, mutta indeksi ei ole kestäviä ominaisuuksia sisältävä ja sijoituksia ei tehdä suhteessa valittuun indeksiin. Kyseiset kestävät ominaisuudet ovat toteutuneet odotusten mukaisesti. Seuraamme tuloksia kestävien ominaisuuksien osalta säännöllisesti.

Otamme sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa sekä sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa huomioon kestävyysriskit sekä -tekijät. Vastuullisen sijoittamisen suuntaviivat Aktiassa on kuvattu Aktian vastuullisen sijoittamisen periaatteissa. Näissä periaatteissa kuvataan Aktian lähestymistapa vastuulliseen sijoittamiseen, vastuullisen sijoittamisen organisaatiota, raportointia sekä pääasiallisia menetelmiä periaatteiden toteuttamiselle.

Arviomenetelminä Aktialla on käytössä sekä omia että ulkopuolisten palveluntarjoajien kehittämiä työkaluja, joiden avulla pystytään tunnistamaan ja tarkastelemaan monipuolisesti eri kestävyysriskejä ja -tekijöitä sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa. Näitä työkaluja hyödynnetään osana päätöksentekoprosessia myös kestävyysriskien ja pääasiallisten haitallisten kestävyysvaikutusten tunnistamiseksi ennen sijoituspäätöksiä, niiden raportoimiseksi sijoitusten jälkeen. Tietoja kestävyysriskeistä ja -tekijöistä huomioidaan osana tuotetarjoamaa ja ylläpidetään sekä päivitetään säännöllisesti sekä osana materiaalejamme ja raportejamme koskien sijoitus- ja vakuutus-

Tuote	Ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä kestäviä ominaisuuksia valintaprosessinsa kautta edistävä tuote
Aktia America	x
Aktia Capital	x
Aktia Corporate Bond+	x
Aktia Emerging Market Bond+	x
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+	x
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond+	x
Aktia Eurooppa	x
Aktia Europe Small Cap	x
Aktia European High Yield Corporate Bond+	x
Aktia Global	x
Aktia Government Bond+	x
Aktia Lyhyt Yrityskorko+	x
Aktia Nordic	x
Aktia Nordic Micro Cap	x
Aktia Nordic Small Cap	x
Aktia Secura	x
Aktia Solida	x
Aktia Toimitilakiinteistöt	x

neuvontaa. Käytetyt menetelmät ja työkalut näiden riskien tunnistamiseen vaihtelevat omaisuusluokasta riippuen sekä kulloinkin voimassa olevien kestävyysriskien sääntelyn määritelmien mukaan. Kestävyysriskien huomioimiseen vaikuttaa myös kyseisen sijoitussalkun sijoitushorisontti, tavoitteet sekä muu salkun sijoitusuniversumia koskeva sääntely.

Tietolähteenä käytössämme on omien työkalujemme lisäksi esimerkiksi ISS ESG:n ilmatoriskianalyysi ja yrityskohtaiset ESG-arviot sekä -analyysit. Muiden sijoituskohteiden kuin yritysten kohdalla käytetään ESG-analyysiä muista lähteistä. Arviomme mukaan meillä on hyvät edellytykset tunnistaa, huomioida ja hallita kestävyysriskejä sijoitussalkuissamme, eikä yksittäisillä toteutuneilla kestävyysriskeillä odoteta olevan merkittävää negatiivista vaikutusta tuottoon.

Kestävyysriskillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon tosiasiallinen tai mahdollinen kielteinen olennainen vaikutus. Kestävyystekijöillä tarkoitetaan tässä yhteydessä ympäristöön, yhteiskuntaan ja työntekijöihin liittyviä asioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviä seikkoja. Aktia-konsernin palkka- ja palkkiopolitiikka huomioi kestävyysriskien integraation KPI-mittareiden kautta ja että esimiehet huomioivat nämä vastuullisuudesta, mukaan lukien kestävyysriskit, päättävien työntekijöiden tavoitteissa, kehityskeskusteluissa ja palkitsemisessa. Tiedot pääasiallisista haitallisista kestävyysvaikutuksista sijoitustuotteisiimme ovat saatavilla määräraikaiskatsauksissamme tiedonantoasetuksen mukaisessa aikataulusa. Lisätietoa koskien lausuntoamme kestävyysriskien ja kestävyystekijöiden tunnistamisesta ja huomioimisesta Aktia-konsernin sijoitustoiminnassa ja -neuvonnassa löytyy osoitteesta www.aktia.fi ja palkitsemispolitiikastamme osoitteesta www.aktia.com.